

reznica, mlatilnica in še razna druga oprema. Pogoreleča stara mati je pripovedovala, da je tokratni požar pri Snedicu ali pri Ansovih že četrti, odkar ona pomni.

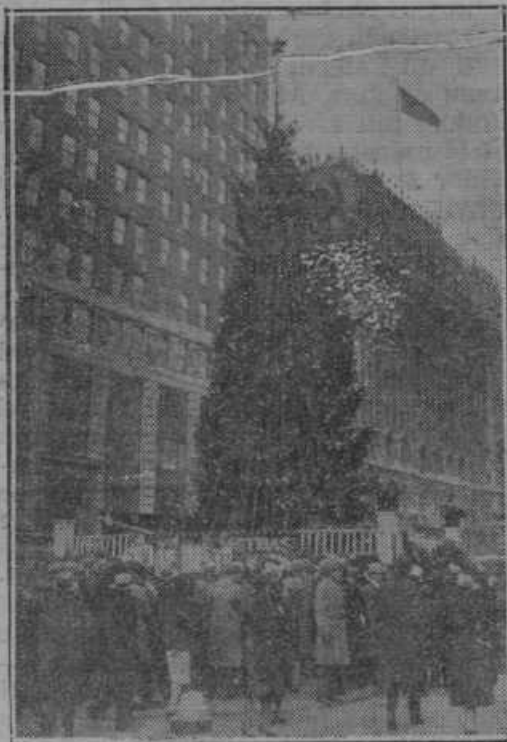
Nova zaloga nabožnih predmetov je dospela, posebno križev, kipov, slik in podobic itd. Naročujte pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru!

Opozorjamo na inserat nove zabavne knjige »Don Kihot« (izgovori: Don Kišot), ki opisuje tega prebrisane plemenitnika, imenovanega tudi Vitez žalostne postave, tako da bo razvedrila mlade in stare!

Denarnice za drobiž kupite najbolje v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Predivo in konopljo Vam izdelam v vrvarsko blago. Šinkovec Anton, Celje, Dečkov trg.

*

Božič pod nebotičnikom v Njujorku.
Na božičnem drevesu je 3000 lučic.

njo novih ladij. Leta 1928 je bilo spušenih v morje 869 novih trgovskih ladij s skupno 2.699.239 tonami. Leta 1929 je bilo zgrajenih 1012 novih ladij z 2.793.210 tonami, in leta 1930 novih ladij z 1.617.115 tonami. Leta 1930 je znašala zguba eno tretjino po številu in na tonaži eno sedmino novih zgradb. Leta 1931 je bila zguba po številu nekaj nad polovico in na tonaži približno eno petino v morje na novo spušenih ladij.

Kačji piki.

Najbrž ni v sedanji povojni dobi nobene ga polja, ki bi bilo obvarovano pred hlaskanjem po rekordih. Po

Jesen. Hubert je srečal Eriko v gozdu. Obstala sta drug pred drugim. Hubert je videl, da je Erika zardela. Ali je slutila, kaj ji hoče reči? In Hubert ji je rekel: »Erika, prosim vas, bodite moja žena!«

Sprva mu ni odgovorila ničesar; nekaj časa je šla molče poleg njega ... nato pa je vprašala:

»Zakaj?«

Povedal ji je po resnici: »Ker vas srčno ljubim.«

S tresočo roko je segla po njegovi, nato pa jo je zopet izpustila. Ko sta šla dalje po poti, je rekla:

»Toda jaz sem samo neznatna učiteljica na deželi.«

»Erika, boste pa velika učiteljica na deželi!« ji je odgovoril Hubert.

Nato ji je povedal o svojem načrtu, da namerava kupiti graščino. Če bi se mu le posrečilo, da dobi še Boltežarja za oskrbnika, svetovalca in prijatelja, potem bi poskusil. Na robu gozda mu je Erika dala roko in ustnice v poljub.

In z milimi očmi ju je blagoslovil jesenski gozd.

Belčarjev Tonče je bil obsojen na dve leti. Šipčeva Lizika ga je čakala v mestu. Čakala je na re-

DRUŠTVENE VESTI

Organizacija in mladina.

Franjo Tanjšek, št. Andraž pri Velenju.

Živimo v dobi, ko povsod prevladuje goli računarski duh, ko je goli sebični razum na pravil človeka nezadovoljnega in mrzlega — brezbržnega za dobro stvar in delo v blagor skupnosti. Med ljudmi pojema vez skupnosti in medsebojne ljubezni; vsak hodi po svoji poti, drug drugega prekaša v povzdigovanju lastnega jaza. Vsak hoče biti prvi, vsak hoče več veljati; drug izpodriva drugega, drug odriiva drugega z vidnejših in vplivnejših mest. Ni več onega medsebojnega spoštovanja ter ljubezni, ki je še nedavno vladala med nami; odjenjala je vez medsebojnega prijateljstva, ki nas je tesno oklepala v veselih in žalostnih dneh.

To je sad nove kulture — lažikulture, ki jo je nam prineslo prosvitljeno 20. stoletje. To je stvar, ki nam daje mnogo misliti. In za rešitev tega problema je predvsem poklicana mladina. Ona mora prva v svojih vrstah obnoviti duha skupnosti in socialne ljubezni. Če hoče zanesiti tega duha enkrat med ljudstvo in vse njegove sloje, mora predvsem sama biti prožeta tega duha. Ta občestveni duh se ne more gojiti drugje, nego v občestvu, to je v društvu. V skupnosti je moč, to načelo naj velja vselej in povsod pri našem delovanju. Skupno delo v prosvetnih in gospodarskih organizacijah nam bo prineslo rešitev iz tega duševnega ozračja; prosvetne in gospodarske organizacije nam bodo vzgojile nov rod, ki bo položil temelj boljšemu našemu življenju.

Redki — hvala Bogu redki — so tisti, ki ne marajo za društveno življenje, ki ob našem delovanju stoje na strani, ki se nam posmehujejo in podcenjujejo naše delo in naše uspehe. Iz sebičnosti ali užaljenega samoljublja se odtegujejo od naših vrst ter nam nasprotujejo, kjer pač morejo. In baš tem moramo s skupnim in vztrajnim delom pokazati, da se jih ne bojimo, da je vse njihovo nasprotovanje brezplodno in brez podlage.

Belo kot sneg in svežeduhteča naj bo Vaše perilo. To lahko dosežete brez vsakega truda in muke, če uporabljate Persil. To odlično sredstvo za pranje se dobiva v vseh trgovinah.

Persil

Iz organizacij, kjer deluje mladina z veseljem radi notranje potrebe za povzdigo življenja, bodo izšli iskreni ljudje, ki bodo v korist družini, občini, cerkvi in državi, ki bodo povsod podirali sedanje računarsko, sebično ter puhlo omiko ter pripravljali pot edino pravi krščanski omiki. Ta mladina bo nositeljica prave narodne in krščanske prosvete. Oznajevalka bo z besedo in dejanjem ideje bratstva in ljubezni, brez katere se ne dajo udeležiti velike smernice sedanjega papeža o novem gospodarskem redu: o stanovski reorganizaciji človeške družbe.

*

Kamnica. Posebno v zadnjem času se je začelo prav upapolno zanimanje naših pridnih fantov in deklet za vedno višjo izobrazbo in živahno društveno življenje. Da so priredili

štev iz samote in trpljenja, čakala svojega dragega.

Grčar se je vrnil domov. Hubert ga je vzel k sebi in mu dal udobno sobico. Hodil je okrog kakor v sanjah in pomežikoval na soncu. Ta sin gozda je v zaporu tako bridko hrepenel po gozdu, da bi mu sedaj ne mogel več storiti žalega s sekiro. Pozimi je umrl. Hubert je večkrat premišljeval, kakšen bo Grčar, ko bo ležal na mrtvaškem odru. S sršastimi lasmi, s čemernim obrazom je ležal tam. Toda njegove roke! Tako preproste v svoji zasukani obliki, tako razsekane v življenju, ki je bilo polno težkega dela, sedaj pa mirno sklenjene na prsih — — —

Erika Grubelnikova je postala Hubertova žena. Boltežar je trdil, da bo najsijajnejša žena v vsej pokrajini.

Ob tihih, dolgih večerih večkrat sanjarita Erika in Hubert o bližnji pomladi. Tedaj se bo začelo novo življenje.

Brez te cvetoče mlade žene bi Hubert ne strpel v tej zimski samoti. Tako pa je bil vedno zadovoljen, tudi če je sedel pri svojih knjigah. Dovolj mu je bilo, da je vedel, da je Erika v hiši, in ni bil prav nič samotni. —

dne 8. decembra neko lepo uspelo akademijo, smo že poročali. Da so pa že 10 dni nato, to je predzadnja adventno nedeljo zopet nastopil in v nabito polni Slomšekovi dvorani mojstrsko lepo vprizorili težavno igro »Mlinar in njegova hči«, poročamo danes. Občudovali smo te mlade moči in spoznali docela, da so se dela poprijeli resnobno in globoko zajeli, kar so nam z velikim umevanjem in toplo ljubeznijo živahno podali. Zadovoljni smo zapustili dvorano in si mislili: no, če bo šlo tako naprej, še imamo v novem letu mnogo lepega pričakovati. Bog daj srečo in korajžo ter vztrajnost naši dobri mladini.

Marija Snežna. Zopet bo nudilo naše Prosvečno društvo našim ljudem nekaj za smeh, nekaj za res. Na starega leta dan, v nedeljo dne 31. decembra popoldne ob pol treh bode priredilo v svoji društveni dvorani tri igre in sicer: »Mojstra Križnika božični večer«, »Skrivnostna pošta« in »Ure na razpotju ali slovo od starega leta«. Vsi ste na to prireditve najlepše vabljeni, kakor domačini tako sosedi! Bog živi!

Marija Snežna. Naše Prosvečno društvo, ki smo ga hvala Bogu dobili nazaj, in o katerem bi morda kdo mislil, da spi že svoje zimsko spanje, se je začelo zopet korajžno gibati. V novembru smo igrali »Guzaja«. Dne 10. dec. se je vršil občni zbor. G. župnik je imel pozdravni govor, kjer je navduševal našo mladino za prosvetno delo. Izvolili smo si novi odbor. Občni zbor je zaključil g. kaplan, ki je društveni duhovni vodja, s svojim govorom, v katerem je podal v glavnem program našega bodočega dela. Bog živi!

Sv. Anton v Slov. goricah. »Črni križ pri Hraštovcu« je krasna žaloigra, zajeta iz zgodovine naših domačih tal. Na Silvestrovo ob treh popoldne jo vidimo v cerkvenem domu. Pridite!

Šolanje pri črncih.

Vsako sedmo leto otvori v severni Libiji ob zapadno-afriški obali poglavar zamorskega plemena Gbundov med sijajnimi obredi šolo. Na velikem prostoru, na sredini gozda, zgradijo iz palmovih debel tribuno, na to streko s sla-

ODPR E OZEBLJINE

ter zastarele noge na nogah in rokah gotovo in hitro zacelijo z izkušenim zdravilom »Fitonin«, tuba 20 Din, v apotekah. S povzetjem 2 tubi 50 Din. Poučno knjižico br. 18 brezplačno pošlje Fiton dr. z. o. j., Zagreb, I-78.

me. Poleg tribune postavijo pravokotno in obširno hišo. Na hišo so naslonjena stanovanja učiteljev, nekoliko dalje proč so pripravljena bivališča za učence. Na ta način nastane samostojna kolonija, ki razpolaga s polji, kokos-palmami in s prostori za ribljenje in je popolnoma ločena od ostalih zamorskih naselbin. Na posest šole ne smeta stopiti ne moški in ne ženska, izvemši na dan otvoritve.

Začetek vpisovanja.

Kakor hitro je zbrano celo plemo, se prikaže poglavar s spremstvom. Ob njegovi strani je vodja šole. Na poglavarjevo znamenje trikrat zatrobijo trobentači in zavlada v zboru tišina. Vodja šole z ostalimi učitelji stopi na tribuno. Za šolo določeni dečki morajo odložiti vsak okrasek na obleki, ki bi kazal, da so imenitnejšega rodu. Noben od učencev ne sme uživati kakšne prednosti, niti glavarjevi sinovi ne. Popolna enakost je po mnenju tega zamorskega plemena najboljša podlaga za res dobro vzgojo. Vsakemu učencu napravijo v znak sprejema na prsa tri ureze. Ta krvavi obred je precej mučen.

Učni načrt.

S sprejemom so učenci odtegnjeni vsakemu vplivu staršev ali sorodnikov za dobo štirih let. Učni načrt v teh zamorskih šolah je zelo obširen. Prvo leto se urijo dečki v vseh mogočih ročnih spretnostih. Pletejo slamnjače, korbe, rešeta. Rezlajo razno domače orodje, izdelujejo bobne, ribiške mreže, razno orožje in strojilo živalske kože. Začetkom drugega leta se podajo ob breg bližnje reke, kjer lovijo pod vodstvom učitelja ribe in so po končanem tretjem

Pred vsem mora poznati vsak učenec šolskem letu izšolani lovci ter ribiči.

Tudi za duševno izobrazbo skrbijo. zgodovino plemena, pravljice in pesmi. Ker zamorec ne pozna pisave, so vsa predavanja prepuščena mladostnemu spominu.

Visoka šola v gozdu.

Pri Gbunde zamorcih je splošno razširjena vera, da izhaja vsaka družina od posebne vrste živali. Vsaki dan doprinašajo živalim bogata darila, da jih ohranijo v naklonjenosti ter dobrohotnosti. Družine skrbno čuvajo nad živalskimi navadami od njih češčenje živali in jih smatrajo za skrivnost. Ako bi kedo to skrivnost izdal ter izblebetal, bi uničil učinek zaščite. Iz tega vzroka je skupen poduk v živalstvu nemogoč. V četrtem šolskem letu razdelijo gojence po posameznih družinah. — Vodja šole skrbno pazi, da vsak učenec sirogo molči, česar se je naučil glede živali, od katerih bi naj izvirale posamezne družine. Ako bi izdal zamorček zaupano mu živalsko skrivnost, bi ga zadele najostreje kazni.

Kdor se hoče izuriti v pripravljanju zdravil, mora obiskovati poseben tečaj. Vstop v zdravilski tečaj prejme gojenec od vodje šole le tedaj, če je dovolj zanesljiv. Po zaključku tečaja ga zaprisežejo, da ne bo izdajal zdravniške znanosti nepoklicanim in jih bo uporabljal le v dobrobit plemena. Isto zaprisego položijo gojenci pravniškega tečaja, ki hočejo postati v poznejšem življenju glavarji, člani velikega sveta in voditelji družin. Ravno kar omenjeno službo prejme absolvent posebnega tečaja le tedaj, ako ga ljudstvo za to izvoli.

Veliko dajo zamorci na telesno gibčnost in usposobljenost gojencev. Vsaki dan morajo ven v gozd, bodisi da lije dež ali pa neznosno pripeka sonce. — Mladci morajo za stavo tekati, skakati preko ovir ter plezati na palme.

Zaključek šole.

Koncem četrtega šolskega leta se vrši zaključek šole ob polni luni z velikim

Ruske bajke.

Čarovnica in sestra Sonca.

Daleč, daleč od tod sta živela v veliki kraljevini kralj in kraljica. Imela sta samo enega edinega sina — kraljeviča Ivana.

Imel je dvanaest let, ko je nekoč odšel v konjski hlev, da bi poiskal tam konjarja, kateri mu je bil jako drag. Konjar mu je vselej pripovedoval pravljice in tudi sedaj mu je konjar povedal nekaj, kar prej še ni bil nikoli slišal.

»Ivan, kraljevič,« je rekel konjar, »tvoja mati bo kmalu dobila hčerko, ti pa sestro. Pa to bo čarovnica, ki bo snedla očeta in mater in vse ljudi okoli nas. Takoj pojdi k očetu in poprosi ga, naj ti da najboljšega konja, pa beži od tod, kamor te oči vodijo in konj nese, če se hočeš rešiti nesreče.«

Tekel je Ivan-kraljevič k očetu. Kralj niti ni vprašal, čemu mu bo konj, samo zapovedal je, naj sinu izroči najboljšega konja iz kraljeve konjarne. Ivan-kraljevič je zajahal konja ter odbrzel, koder ga je konj nosil in on ga oči vodile.

Dolgo časa je potoval, dokler ni prišel do dveh šivilj ter ju je prosil, naj dovolita, da živi pri njima. Starki sta odgovorili:

»Ivan-kraljevič, radi bi te sprejeli, če bi še dalje živel. Ko pa polomiva škaflo igel in porabiva škaflo niti — tedaj bo prišla smrt po naju.«

Tako sta govorili starki.

Ivan se je razjokal in odhitel naprej. Dolgo je potoval in je dospel do drvarja ter ga je zaprosil:

»Sprejmi me k sebi!«

»Prav rad,« je rekel drvar, »če bi še dalje živel. Ali ko posekam tu zadnji hrast, bo prišla smrt po mene.«

Še huje je zajokal kraljevič ter odhitel na konju vse dalje in dalje. Prišel je do rudarja in je prosil tudi njega, naj bi ga sprejel, ali ta mu je izjavil:

»Rad bi te sprejel, Ivan-kraljevič, pa jaz ne bo mveč dolgo živel. Ko se prerijem skozi to goru, me bo vzela smrt.«

Bridko se je razjokal Ivan-kraljevič in je odjahal dalje. Dolgo časa je potoval. Nazadnje je dospel do sestre Sonca. Sprejela ga je, nahranila, dala mu piti in gledala je nanj kakor na lastnega sina.

amerikanskih listih se šopiri sedaj nov rekord, katerega je postal deležen kačji raziskovalec Douglas March. Pri svojih delih med kačami po zverinjah je bil pičen od raznih kačjih vrst 14krat. March je preiskusil na svojem lastnem telesu, da so piki strupenih kač tem nevarnejši, ako je go-lazen iz toplejših ali takozvanih tropskih krajev. Šestkrat je bilo Marchovo življenje radi pikov na niti in se je boril po več tednov s smrtjo. Kljub temu pa se še ukvarja strastno z raziskovanjem kačje zalege. Enkrat ga je usekala suličasta kača v palec. Rano si je takoj izsesal, a že

sijajem. Drugi dan po zaključku požgejo — šolska poslopja. Gojenci se vrnejo nazaj k staršem. Tri leta se ne vršijo za moško mladež nobeni podučni tečaj.

ji. Med tem časom izobrazujejo deklice v vsem, kar spada k materinstvu in k gospodinjstvu.

Remšnik. Občinski odbor nove občine Brezno je v svoji seji dne 30. novembra t. l. imenoval vlč. g. Vida Pavlič, župnika na Remšniku, za častnega občana zaradi zaslug, ki jih ima kot obmejni borec za bivšo občino Remšnik, kot organizator mladine in za zasluge, ki si jih je pridobil v korist Slovenskemu Planinskemu društvu pri Pankraciju na meji. Častitamo!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Kdor bi sodil naš kraj po množini dopisov v »Slovenskem gospodarju«, bi prišel do zaključka, da je Sv. Lovrenc prav neznatno gnezdo. Ker smo skromni, se zadovoljimo z dvema ali tremi dopisi v celem letu. Imamo v naši župniji 90letnega starca, ki je v tretjem letu svetovne vojne dobil precej hudo rano ter kot 20procentni invalid hiral ves povojni čas do letošnjega poletja. Včasih se je še večjega maroderja kazal kakor je bil v resnici. Ker je imel ta bolnik domovinsko pravico ne v eni občini, ampak v celi župniji, zato so bili vsi župljani prošeni, naj prispevajo za njegovo ozdravljenje. In res so meseca julija prišli za tako delo izučeni kirurgi ter se takoj lotili nevarne operacije. Previdno so odprli starcu prsno in trebušno votlino in vzeli iz nje ves drob. Vsak kos in košček so natančno pregledali, osušili in popravili med vojno izgubljene ude so z novimi nadomestili. Operacija, ki je trajala tri tedne in stala lepo število jurjev, je brez vsake komplikacije srečno uspela, bolnik je popolnoma ozdravel in na lovrenško nedeljo smo prvič slišali pri službi božji njegov popravljeni in lepo doneči glas. Ker je gotovo že vsak uganil, kako se imenuje ta brez aspirina, Elkafluida in kloroforma ozdravljeni bolnik, zato naj sledi tu o njem malo zgodovine. Naše župnijske orgle so bile postavljene okrog leta 1840. Stari ljudje so pripovedovali, da so ne-

koliko podobne znanini orglam v Petrovčah v Savinjski dolini. Imele so razen piščalk tudi bobne, pauko in zvončke. Prvi je na novih orglah poskušal svoje muzikalične zmožnosti učitelj Jože Košir (rojen na Remšniku 17. 3. 1803). Ob velikih praznikih je navadno odprl vse registre, ropotal z bobni, treskal s pauko in šklebetal z zvončki, kar je povzročilo takšen hrup, da so šipe v oknih žvenketale. Ljudje so to oglušujočo godbo imenovali »turško muziko«. Ko so bile orgle zadnjikrat popravljene (okrog leta 1900), so vso to za službo božjo nedostojno ropotijo odstranili. Koširjev naslednik je bil učitelj Jožef Kraner (rojen v Jarenini leta 1824). Bil je organist do svoje smrti, umrl je komaj 39 let star. Za njim je nastopil organistovski službo učitelj Gregor Polanec (rojen pri Sv. Urbanu leta 1848). Ura ne more biti bolj točna, kakor je bil ta gospod v izvrševanju svoje službe. Po leti ali po zimni, v lepem ali slabem vremenu, v nedeljo kakor v delavnik je bil ob določenem času na svojem mestu. Bil je organist čez 20 let in je umrl kot vpokojenec v visoki starosti v Mariboru. Nasledil ga je učitelj Jože Sch... (rojen v Kamnici leta 1864). Kar se tiče točnosti, je zaostajal za svojim prednikom. Na učiteljskih zborovanjih je opetovano predlagal, naj noben učitelj ne prevzame organistovske službe, češ, da se to ne strinja z dostojanstvom učiteljskega stanu. Takratni gospod župnik ga je hotel preizkusiti ter mu dal vedeti, da si bo poiskal drugega organista, nakar je Sch. skesano prosil gospoda župnika, naj mu ne jemlje še tega za njegovo številno rodbino kolikor toliko potrebnega postranskega zasluga. Značilno je, da so vsi tu imenovani organisti ob nastopu službe bili še samci in so si šele tu v St. Lovrencu pohorske neveste poiskali. Drugi in tretji sta vsled srečne ženitve postala celo posestnika v tržki občini. — Pravijo, da je v združenju moč; bomo videli, če je to tudi vado resnica. Pri nas je zdaj združenih pet občin v eno upravno celoto. Cela pušcavska župnija je združena z lovrenško

občino. Pušcavčani imajo svojo usodo; do leta 1786 so bili podložniki lovrenškega župnika, sedaj so pa prišli pod oblast lovrenškega župana. Nek visok državnik je nedavno rekel, da nobena pogodba ni večna; s tem naj se tolažijo tudi Pušcavčani, posebno činžačani, ako enemu ali drugemu ta prisiljeni zakon brez ljubezni ni všeč.

Kamnica. Zmeraj imamo kaj novega, le malo pa si vzama časa za to, da bi poročal o tem zunanjem svetu. In čemu tudi? Mi domačini itak vse to doživljamo sami, oziroma zremo kmalu, našim najbližnjim sosedom v Mariboru pa naše novice itak donajajo naši delavni in skrbni ljudje, ki v velikih trumah zahajajo tje ali na delo in po postih, ali jim donajajo mleko in druga živila. Potrebno je pa le, tu in tam se tudi v našem priljubljenem »Slovenskem gospodarju« zglasiti, če se kaj takega zgodi, kar bi zanimalo tudi širšo okolico. In taka vest je smrt našega splošno spoštovanega posestnika, dolgoletnega občinskega odbornika in cerkvenega ključarja Lovrenca Čiček. Tretjo adventno nedeljo smo ga v veličastnem sprevodu spremili na njegovi zadnji poti iz njegovega ponosnega doma na Jelovcu mimo prelepe kapele presv. Srca Jez. na Bresternici v našo cerkev sv. Martina, kakor je bilo že zadnjič poročano. V imenu njegovega iskrenega prijatelja, domačega g. župnika mu je v hiši božji, za katero je blagopokojni očetovski skrbel celih 35 let, govoril v slovo g. prof. msgr. Vreže iz Maribora ter hvalil njegovo vzgledno značajnost in narodno zavednost, njegovo nesebično dejansko ljubezen do domačega ljudstva in neomajljivo vseskozi odločno nastopanje za svoje krščansko prepričanje. Na angelsko nedeljo 1. 1931 je še zadnjič nosil nebo in veselo obhajal naš marijacejski praznik. Kmalu nato so mu pa opešale moči tako, da se iz svojega vzornega posestva do svoje smrti ni več mogel ganiti kam, niti svoje ljubljene hčerke Veronike ni mogel ob lanski Veliki noči več spremiti na njeni zadnji poti. Najljubša obiska sta mu bila domači g. župnik, ki ga je hodil krepčati s sv. spovedjo in z evharističnim Jezusom, ter vsakotedenski »Slovenski gospodar«, ki mu je prinašal vesele in žalostne vesti; s ponosom je rad pripovedoval, da je menda naj-

po nekaj sekundah je padel v omotico. Če ravno so mu rane globoko razrezali in roko trdno prevezali, je bil 17 ur brez zavesti, dokler ni prišel zdravnik z rešilnim cepivom. Še več dni za tem je krvavel iz kožnih luknjic po celem telesu. Obraz, prsa in hrbet so dobili modro barvo. Potil je krvavi pot. Grozeče ohromenje srea so mu preganjali z ubrizgavanjem strihnina ter kofejina.

Po Marchovih trditvah so strupene kače, kojih strup ni nevaren samo krvi, ampak tudi živčevju. Prva posledica pika takozvane grozotne kače se pokaže v tresenju rok, nato zgubi ugriznjeni

Ali, kar je, je — kraljevič si je zaželel, da bi izvedel, kaj se dogaja na očetovem dvoru. Povzpel se je na visoko goro, pogledal je proti dvoru in je videl: vse je bilo porušeno, samo goli zidovi so ostali. Vzdihi je in je zajokal. Še enkrat je pogledal, še malo je pojokal in vrnil se je.

Sestra Solnca ga je vprašala:

»Ivan-kraljevič, zakaj si jokaj?«

Odgovoril je:

»Vetor mi je pihal v oči.«

Drugič je bilo isto. Tedaj je sestra Solnca vetru prepovedala pihati. Pa še tretjič se je povrnil kraljevič ves objokan. Sedaj pa je priznal, zakaj se je jokaj, in je prošil sestro Solnca, naj ga pusti, da se vrne domov. Ona ni hotela, ali on ni nehal prositi. Nazadnje mu je ugodila. Tedaj mu je dala krtačo, glavnik in dve jabolki. Človek, bodisi še tako star, se pomladi takoj, če poje eno jabolko.

Prišel je Ivan do rudarja. Skoro je že bil privrtal skozi goro. Tedaj je vrgel Ivan krtačo na tla in takoj se je dvignila nova gora, do neba visoka.

Rudar je bil sedaj vesel, zahvalil je kraljeviča in je nastavljal svoje delo.

Kraljevič se je zopet podal na pot in je dospel do drvarja. Samo še tri drevesa je imel po-

sekati. Ivan-kraljevič je vzel glavnik in ga je vrgel na prazno polje. Takoj so tam zrastle drevesa, drugo debelejša od drugega. Drvar se je razveselil, zahvalil je kraljeviča, nato pa je zopet začel s svojim delom.

Ivan-kraljevič pa je potoval in potoval, dokler ni došel do šivilj, katerima je dal vsaki po eno jabolko. Snedli sta jabolki in takoj sta bili spet mladi. Kraljeviču sta izročili v zahvalo robec.

»Če zamahneš z robcem,« sta mu rekli, »se bo za teboj takoj napravilo veliko jezero.«

Kraljevič je naposled došel na svoj dvor. Sestra ga je lepo sprejela in mu je rekla:

»Sedi, bratec, igray na gosli! Jaz bom napravila obed.«

Kraljevič je sedel in je začel igrati na gosli. Naenkrat se je prikazala miška in je govorila s človeškim glasom:

»Reši se, kraljevič, beži čimprej, tvoja sestra je odšla, da si nabrusi zobe!«

Ivan-kraljevič je takoj zapustil dvor, je sedel na konja in je odbrzel. Miš pa je skakala na goslih po strunah, da se je zdelo, kakor da bi kdo igral, in sestra se ni zavedala, da je brat zbežal. Nabrusila si je zobe in je stekla v sobo,

starejši in najzvestejši njegov naročnik in čitatelj. Vseskozi zavedni Slovenec je tudi v najhujših burjah predvojnega časa branil in moško zagovarjal narodove pravice, če tudi so ga zato smrtno sovražili narodni mlačneži in odpadniki ter je manjkalo le za las, da ga niso ob izbruhu svetovnega klanja odpeljali v graške zapore. Stroge krščanske vzgoje in odločne narodne zavesti se je našel v svojem rojstnem kraju Pivola pri Hočah ter jo to dvoje s svojo zvesto ženo, rojeno Kavbe, globoko zasadil v srca svojih na Jelovcu in v Rušah delujočih sinov Lovrenca in Franca. Tak mož-značaj, tako velik prijatelj našega ljudstva in tako globoko verni kristjan, Lovrenc Čiček, naj počiva v miru in zavziva svetli raj!

Gornja Sv. Kungota. V zadnji številki je bil objavljen kratek dopis o smrti in pogrebu blagopokojne župnikove tete Terezije Marinič. K zadnjemu poročilu je treba o vsestransko vzgledni pokojni dostaviti še naslednje: Blaga teta je natančno spolnjevala dve zapovedi: zapoved ljubljnosti do Boga in do bližnjega. Ko je še bivala na svojem domu v Litmerku pri Ormožu, ji nikdar ni bila pot prešla v cerkev, tudi nobeno vreme je ni zadržalo ob nedeljah in praznikih doma, in navadno je šla že večkrat v soboto in je celo nedeljo tam ostala, samo da je bila pri dveh sv. mašah in pri sv. blagoslovu. Res prekrasen zgled marsikateremu kristjanu, ki že zaradi kolikaj slabega vremena ostane doma. V mladih letih je čutila poklic za samostansko življenje, je šla, a se je po enem letu zopet vrnila radi družinskih razmer na svoj dom na Gornjem Krapju. Bila pa je sila delavna, kot čebelica pridna, in skrbela je za vzorni red pri hiši, da se je reklo splošno, če hočeš videti red in snago, pojdi k Marinički na Litmerk. Njena hiša pa je bila tudi sila gostoljubna, vsak je bil postrežen, katerikoli prišel, uradnik, navadni človek ali duhovnik. Nad vse je spoštovala duhovnike, zato se je vsak rad ustavil, ker je znal, da pride v duhovsko hišo. Njena soba in stanovanje je bilo polno sv. podob in kip Matere božje je zavzemal prvo mesto. Ko je že močno pešala, vendar vsaki dan premišljevanja ni opustila. Najljubše ji je bilo premišljevanje o Jezusovem trpljenju, kjer se je pogostoma jokala,

gledajoč trpečega Zveličarja toliko trpeti. Kako si je k srcu jemala bridko žalost trpeče Jezusove matere! Nikdar ni bilo v Gornji Sv. Kungoti okoli župnišča toliko lepih rož, kot je bilo ves čas, dokler je bila pokojna zmožna iste gojiti in negovati. Pri vsakem obisku v cerkev je vsakokrat pobožno poljubila sveto veliko razpelo in za trenutek obstala, gledajoč Odrašenika trpečega na križu. V cerkvi je bila vsem najlepši zgled. Kako goreče je molila, in po sv. maši jo je trebalo velikokrat siliti, da gre iz cerkve, ker ji je pogostoma slabo prihajalo. Kot vzor ponižnosti je bila pokojna Terezija, ki nikdar ni iskala posvetnega veselja in zahvale; sramežljiva je bila tako, da se posebnemu prizadevanju domačega župnika ni dala pregovoriti, da bi jo fotografiral in zato žalibog slika ni na razpolago. Kot je vedno molila, je tudi zadnje tedne, ko je strašno trpela, držala roke sklenjene na prsih in oklepala se je krčevito sv. rožnega venca. Šla je po zasluženem plačilo in da bo za nas uboge molila. Izpolnilo se je nad njo: Kdor Marijo časti, se ne pogubi.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Leto se približuje h koncu, v katerem smo imeli več hudega kakor dobrega, ker vedno še nas prešinja duh svetovne krize, poleg pa še vse polno križev in težav. Že dve leti zaporedno smo bili poškodovani po toči, zlasti pri vinogradih smo že postali celi reveži, če že komaj stroške dobimo nazaj, pa moramo biti zadovoljni. Če bi bilo letos sadje, bi bilo itak vse poškodovano. Veliko jesenskega dela je še izostalo, ker je bilo prej samo deževje, potem pa predčasni sneg, tako, da je že en mesec prej zima, kakor je bila zadnja leta. Bodočnost je temna, ker ne vemo, kakšna še bo. Krog novega leta, pred in še potem je čas, da damo naročnino za »Slovenskega gospodarja«, toliko bomo že še zmogli, saj nam je bil najboljši svetovalec skozi vse leto. Pridobivajmo še tudi nove naročnike. Večkrat se sliši, da kdo reče: Jaz bi tudi naročil, pa ne vem, kako bi! Takim pomagajmo mi, kateri znamo. »Slovenski gospodar« bi naj imel veliko družino v prihodnjem letu. Vse stare naročnike in še veliko novih zraven!

Požar švedskega parnika. Posadka je še pravočasno ostavila ladjo.

iskala je povsod, ali brata ni bilo, samo majhna miška se je brž skrila v luknjico.

Sestra-čarovnica se je silno razjezila, škripala je z zobmi in je pohitela za kraljevičem, da bi ga prišla. Ivan-kraljevič je čul za seboj šumanje, obrnil se je in glej, sestra ga zasleduje. Tedaj je zamahnil z robcem in takoj je bilo med njim in sestro veliko, globoko jezero. Preden je mogla čarovnica preplavati jezero, je bil kraljevič že daleč. Tedaj pa je ona hitela še bolj. Že je bila blizu.

Drvar je zapazil, da beži kraljevič od sestre. Takoj je zvalil najdebelejše debble posekanih dreves na velik kup, cela gora lesa je to bila: čarovnica ni mogla prek. Začela si je delati pot, grizla je in grizla in res se je pregrizla na drugo stran. Ivan-kraljevič je bil že daleč spredaj.

Hitela je in hitela, še malo, pa ga ima.

Rudar je zagledal čarovnico in je brž začel spravljati zemljo na velik kup, tako da je v najkrajšem času nastala visoka gora, preko katere čarovnica ni mogla. Začela se je mučiti, da bi si napravila pot, a med tem časom je kraljevič zopet utekel. Nazadnje pa se je čarovnica vendar prerila skozi goro in hajd za bratom. Kmalu ga je zagledala in mu je zakričala: »Zdaj te pa imam, ne uideš mi več!«

Ivan-kraljevič je uvidel, da mu ni več rešitve. Zaklical je pred dvorom sestre Solnce:

»Solnce, solnce, odpri okence!«

Sestra Solnce je odprla okno, kraljevič pa je skočil skozi s konjem vred. Čarovnica je prosila in prosila, naj ji dādo bratovo glavo, a sestra Solnce se na te prošnje ni ozirala. Tedaj je čarovnica zaklicala:

»Tedaj pusti vsaj, da poskusiva z bratom, kdo je od naju težji. Tu je velika, dolga deska, ki je v sredini podložena. Ivan-kraljevič naj sede na en konec, jaz pa se postavim na drugega. Če nagem desko na svojo stran, ga bom snedla, če je pa on težji — naj me ubije!«

Ko je čarovnica stopila na svoj konec z veliko silo, je vrglo Ivana tako visoko, da je padel naravnost v nebo, v grad Solnce, čarovnica pa je pri tej priči padla na tla in je bila mrtva.

vid, mišice na tlniku otrpnejo, ker so odrekli v njih živci. Človek ne more več poljubno pregibati glave, ki mu niha semintja. Domačini trdijo, da zlomi ugriz te kače žrtvi tlnik.

Prebivalstvo v Mandžuriji.

Vsega prebivalstva šteje Mandžukuo ali Mandžurija 33,6 milijona duš, od tega je približno 30 milijonov Kitajcev. Število doseženih Korejcev znaša približno 800.000 oseb. Japonce cenijo na 300 tisoč duš. Rusov je samo 1400. Potem pridejo še majhne skupine in sicer: 529 Angležev in 384 Nemcev.

Širite „Slov. gospodarja“!